

Seat No. : _____

MN-151

March-2019

B.Ed., Sem.-IV

D-02 : NCF-2005 & RTE-2009

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો : 14
- (1) વૈકલ્પિક શાળા વ્યવસ્થા એટલે શું ? તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.
- (2) RTE એક્ટની જરૂરિયાત સમજાવો અને તે અંગેની બંધારણીય જોગવાઈઓ જણાવો.
- અથવા**
- (1) શિક્ષણના અધિકાર (2009) અન્વયે રાજ્ય સરકાર અને સ્થાનિક સંસ્થાઓની ભૂમિકા જણાવો.
- (2) શિક્ષણના અધિકાર (2009) અન્વયે પ્રવેશ, ટ્યૂશન અને સજા અંગે કરેલી મહત્વની જોગવાઈઓ જણાવો.
- (b) નીચેના છ હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 4
- (1) કન્યા શિક્ષણને ઉત્તેજન આપવા માટે કઈ નિવાસી શાળા શરૂ કરવામાં આવી છે ?
- (2) કેન્દ્ર સરકાર કોની મદદથી અભ્યાસક્રમનું માળખું તૈયાર કરે છે ?
- (3) NCTE નું પૂરું નામ જણાવો.
- (4) શિક્ષણના અધિકાર (2009) અન્વયે શિક્ષકોએ શાળામાં બજાવવાની ફરજો પૈકી કોઈપણ બે ફરજો જણાવો.
- (5) ઉચ્ચ પ્રાથમિક શાળા માટે ઉમેદવારની લઘુત્તમ લાયકાત જણાવો.
- (6) માન્ય શાળાના પ્રકાર જણાવો.
2. (a) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો : 14
- (1) શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિનું માળખું જણાવી તેના કાર્યોની વિગતે ચર્ચા કરો.
- (2) સર્વ સમાવેશક શાળા અને માન્ય શાળાની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- અથવા**
- (1) શાળાકીય સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી શૈક્ષણિક મૂલ્યાંકન વિશે વિગતે ચર્ચા કરો.
- (2) નીચેના પત્રકો વિશે વિગતે જણાવો :
- (1) પરિણામ પત્રક
- (2) સંગૃહિત પ્રગતિ પત્રક
- (3) શાળાંત પ્રમાણપત્ર
- (b) નીચેના પાંચ હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 3
- (1) શિક્ષણના અધિકાર (2009) નો અમલ દેશમાં કઈ તારીખે થયો હતો ?
- (2) VEC નું પૂરું નામ જણાવો.

- (3) અધ્યયન નિષ્પત્તિ એટલે શું ?
- (4) શાળાકીય સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકનના કોઈપણ બે હેતુ જણાવો.
- (5) રાજ્ય સલાહકાર પરિષદમાં વધુમાં વધુ કેટલા સભ્યોની નિયુક્તિ કરવામાં આવે છે ?
3. (a) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો : 14
- (1) રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા (2005) ના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો વિગતે જણાવો.
- (2) રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા (2005) માં ભાષા અને ગણિતના શિક્ષણ અંગેની ભલામણો જણાવો.
- અથવા**
- (1) રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા (2005) અંતર્ગત શિક્ષણનો સામાજિક સંદર્ભ અને શિક્ષણનાં લક્ષ્યો વિશે સમજાવો.
- (2) રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા (2005)માં કલાશિક્ષણ અને શાંતિ માટેના શિક્ષણ અંગેની ભલામણો જણાવો.
- (b) નીચેના છ હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 4
- (1) રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા (2005) કમિટીના અધ્યક્ષ કોણ હતા ?
- (2) NCERT નું પૂરું નામ જણાવો.
- (3) શિક્ષણ જગતમાં ‘નઈ તાલીમ’ની ભેટ કોણે આપી છે ?
- (4) અંગ્રેજી સાહિત્યમાં કઈ સંસ્કૃતિનું પ્રતિબિંબ જોવા મળે છે ?
- (5) કયા વિષયના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીમાં સમાજ વિશે વિવેચનાત્મક સમજ વિકસે છે ?
- (6) રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા (2005) માં વિજ્ઞાનના શિક્ષણ અંગેની કોઈ એક ભલામણ જણાવો.
4. (a) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો : 14
- (1) રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા (2005) અનુસાર બાળકને શીખવવા માટે સમર્થ વાતાવરણ કેવી રીતે પૂરું પાડી શકાય ?
- (2) રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા (2005) અનુસાર વિદ્યાર્થીની સહભાગિતા, શિસ્ત, વાલી અને સમાજના સ્થાન વિશેની ભલામણોની ચર્ચા કરો.
- અથવા**
- (1) શીખવાના સંસાધનો – પાઠ્યપુસ્તક, પુસ્તકાલય અને શિક્ષણની પદ્ધતિની વિગતે ચર્ચા કરો.
- (2) રાષ્ટ્રીય અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા (2005) માં મૂલ્યાંકન અને ગુણવત્તા સંબંધિત કરેલ ભલામણો જણાવો.
- (b) નીચેના પાંચ હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 3
- (1) અનૌપચારિક શિક્ષણ એટલે શું ?
- (2) બુનિયાદી ક્ષમતા એટલે શું ?
- (3) લાયકાત વગર નિયુક્તિ પામેલા શિક્ષકોને કઈ તાલીમ આપવામાં આવે છે ?
- (4) શાળામાં સુપરવાઈઝરનું મુખ્ય કાર્ય શું છે ?
- (5) માનવીય મૂલ્યો અને નિયમોનો સંબંધ કયા શાસ્ત્ર સાથે જોડાયેલો છે ?

Seat No. : _____

MN-151

March-2019

B.Ed., Sem.-IV

D-02 : NCF-2005 & RTE-2009

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Answer any **one** group of questions from the following : **14**

- (1) What is Alternative School Management ? Discuss its types.
- (2) Explain the requirement of RTE Act. State Constitutional Provisions regarding it.

OR

- (1) With reference to Right to Education (2009), state role of State Govt. and Local Bodies.
- (2) With reference to RTE (2009), state the provisions about admission, tuition and punishment.

(B) Answer any **four** out of **six** questions : **4**

- (1) To enhance Girl Child Education, which resident school has been started ?
- (2) Central Govt. prepare curriculum structure with the help of whom ?
- (3) Write full form of NCTE.
- (4) With reference to RTE (2009), state any two duties should be performed by teachers in school.
- (5) State minimum qualification of the candidate for Higher Secondary School.
- (6) State the types of Granted/Approved Schools.

2. (A) Answer any **one** group of questions from the following : **14**

- (1) State the structure of School Management Committee and discuss its functions in detail.
- (2) Clarify the concept of Universal Admissible School and approved school.

OR

- (1) Clarify the concept of schooling comprehensive evaluation and discuss educational evaluation in detail.
- (2) Explain in detail about following sheets :
 - (i) Result Sheet
 - (ii) Collective Progressive Sheet
 - (iii) School Leaving Certificate

- (B) Answer any **three** out of **five** questions : **3**
- (1) Right to Education (2009) enforced from which date in India ?
 - (2) Write fullform of VEC.
 - (3) What is the meaning of learning conclusion ?
 - (4) Write any two objectives of schooling comprehensive evaluation.
 - (5) Maximum how many members are appointed in State Advisory Council ?
3. (A) Answer any **one** group of question from the following : **14**
- (1) State in detail Directive Principles of outline of National Curriculum (2005).
 - (2) State the recommendations for Language and Mathematics Education in outline of National Curriculum (2005).
- OR**
- (1) With reference to National Curriculum Outline 2005, discuss about social reference of Education and Goals of Education.
 - (2) State the recommendations regarding Art Education and Peace related Education in National Curriculum Outline (2005)
- (B) Answer any **four** out of **six** from the following : **4**
- (1) Who was the chairman of National Curriculum Outline (2005) Committee ?
 - (2) Write fullform of NCERT.
 - (3) Who was the founder of 'New Training' in Education world ?
 - (4) Essence of which culture we can found in English literature ?
 - (5) Due to study of which subject, critical understand regarding society is developed in students ?
 - (6) State any one recommendation mentioned in National Curriculum Outline (2005) regarding science Education.
4. (A) Answer any **one** group of questions from the following : **14**
- (1) According to National Curriculum Outline (2005), how can we provide capable environment to learn children ?
 - (2) According to National Curriculum Outline (2005), discuss the recommendations about Co-operation of student, discipline, parents and status of society.
- OR**
- (1) Discuss in detail about learning resources – Text book. Library and Teaching Methods.
 - (2) State the recommendations mentioned in National Curriculum Outline (2005) about Evaluation and Quality.
- (B) Answer any **three** out of **five** questions from the following : **3**
- (1) What is the meaning of Informal Education ?
 - (2) What is Fundamental Efficiency ?
 - (3) Which training is provided to the teachers who were appointed without qualification ?
 - (4) What is the main function of Supervisor in school ?
 - (5) Relation of Human values and Rules is related with which subject ?